

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΑΣΠΙΣΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
‘ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ’**

**Εδρα: Αιτωλίας 2 , 163-41 Ανω Ηλιούπολη Αττικής
Τηλ. 010 9920182 – Φαξ. 010 9966505**

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: 17-06-2002

ΠΡΟΣ: ΤΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΜΟΥΣΙΚΟΦΙΛΩΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ

Κύριε Πρόεδρε,

Διαβάσαμε το άρθρον περί της «Μεθόδου» και ουχί του «Συστήματος» Καρά. Συγχαίρωμεν τον συγγραφέα δια την παρησίαν αυτού. Ελπίζομεν ότι συντόμως, θα ανασκευάσει και πολλά άλλα σχέσιν έχοντα με τον Σ.Καρά. Υπενθυμίζομε όμως ότι ούτος δεν τυγχάνει ο μόνος όστις απεκάλεσε «σύστημα» την τεχνοτροπία του Καρά. Ο Αρχων Πρωτοψάλτης της Αγιωτάτης Αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως κ.Λυκούργος Αγγελόπουλος σε εισαγωγικό σχόλιο στο CD των πρώτων ηχογραφήσεων Καρά υπό της Μέλπως Μερλιέ το 1930 γράφει επί λέξει: «Θα έλεγα πως δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση να ακούσεις αυτή την πρώτη ηχογράφηση-μονωδιακή και χορωδιακή- έχοντας κατά νου την θεωρητική διδασκαλία του συστήματος όπως αργότερα τη διετύπωσε ο ίδιος ο Σ.Καράς» (η υπογράμμιση δική μας) (CD και ανυμνήσωμεν, 1998).

Είμεθα υπόχρεοι εις το συγγραφέα του άρθρου διότι ομολογεί ευθαρσώς μιαν άλλην αλήθειαν. Ο Καράς δεν δίδαξε την παράδοσιν όπως έφτασε μέχρις ημών, αλλά απειράθη να επαναφέρει το παλαιόν βυζαντινόν ύφος» και τούτο επί τη βάσει των βυζαντινών παπαδικών των θεωρητικών διατριβών αλλά και ετέρων περιγραφών περιηγητών!!! Παλαιότημησεν δηλαδή το οποίον πρακτικά δεν διαφέρει της καινοτομίας αν λάβει κανείς υπ’ όψιν ότι ύφος από περιγραφές περιηγητών αγνώστου ποιού και προελεύσεως δεν μαθαίνεται. Οπωσδήποτε δε αυτό που εδίδαξεν ο Καράς δεν είναι παράδοσις, με την έννοιαν ότι κανείς δεν του το παρέδωσε. Απειράθη να παραλάβει κάτι από πηγές αμφιβόλου εγκυρότητος, χωρίς καν να τις κατονομάζει.

Ο αρθρογράφος φαίνεται να θεωρεί τον Χρύσανθον ως το μόνον εφευρέτην της Νέας Γραφής. Πράγματι εμείς κάτι τέτοιο το αγνοούμεν. Ας ιδούμε τι γνωρίζομε εμείς.

Ο Αγγελος Βουδούρης στον 17^ο τόμο των κωδίκων του (Ευρωπαϊκό Κέντρο Τέχνης Αθήνα 1998) στην σελίδα 210 αναφερόμενος στον Γεώργιο τον Κρήτα γράφει:

Ο Γεώργιος Κρης εφεύρε πρώτος αναλυτικόν και επεξηγηματικόν τρόπον του γράφειν τας μελωδικάς γραμμάς δια μόνων χαρακτήρων ποσότητος άνευ των ιερογλυφικών μεγάλων σημαδίων (βλέπε και Συμβολαί Γ.Παπαδοπούλου σελ.317). Του Κρητός πολλοί υπήρξαν μαθηταί εν οίς και Γρηγόριος & Χουρμουζίος εκ των εφευρετών της νέας γραφής.

Εσυστάθη επιτροπή εκ του Γρηγορίου τότε Λαμπαδάριου της Μ.του Χριστού Εκκλησίας Χουρμουζίου ψάλλοντος από δεξιού αναλογίου Ι.Ναού Αγίου Δημητρίου Ταταούλων και Γεωργίου του Κρητός, ευρισκόμενου τότε εν Κυδωνίας της Μ.Ασίας

προς διδασκαλίαν. Τούτου αποθανόντος (πνιγέντος) κατά τον πλουν από Κυδωνίας προς Κωνσταντινούπολιν προσελήφθη ως τρίτον μέλος της επιτροπής ο αρχιμανδρίτης Χρυσάνθος Καράμαλλης εκ Μαδύτου. Με την νέαν αυτήν σύνθεσιν η επιτροπή εχώρησε εις το εργον της. Ουδαμού εξάγεται ότι η μέθοδος ήτο του Χρυσάνθου ως μετά βεβαιότητος αναφέρει ο αρθρογράφος.

Οπωσδήποτε τη στιγμήν κατά την οποίαν κάποιοι κατόρθωσαν να περάσουν τα της μεθόδου Καρά εις τα διδακτικά βιβλία νομιζομεν ότι θα έπρεπε κάποιοι να είχαν αποφανθεί περί της ταυτότητος του τρόπου που ψάλλουν με εκείνον της παράδοσης.

Ελαβε λέγει ο Καράς υπ' όψιν του τους ψάλτας της εποχής του. Όμως ανακάλυπτε στοιχεία οθνεία και ξένα προς την αρχαϊκήν παράδοσιν!!! την οποίαν βεβαίως δεν εγνώριζε. Ούτε αναφέρει ποια είναι αυτά τα στοιχεία. Δεν θα έπρεπε;

Το 1930 ο Καράς ήταν 25 χρόνων. Η Μερλιέ θέλησε να γίνουν κάποιες ηχογραφήσεις οι οποίες να εμφανίζουν την ψαλτικήν εικόνα της εποχής εκείνης. Ας δούμε ποιοι εμφανίζονται. Πρώτος και καλύτερος ο Καράς. Ηταν ψάλτης; όχι, δεύτερος ο Μητροπολίτης Σάμου Ειρηναίος. Ηταν ψάλτης; όχι. Είχε λέγει υπηρετήσει ως διάκονος εις τον πάνσεπτον Πατριαρχικόν Ναόν. Τον παρουσίασε ως εκπρόσωπο του Πατριαρχικού ύφους! εκεί ακούει κανείς τον Σεβασμιώτατο να επιχειρεί να ψάλλει μεταξύ άλλων το αργόν «Αγαπήσω σε Κύριε» το οποίον πόρρω απέχει της ορθής εκτέλεσης. Ψάλλουν ακόμη δυο τραγουδιστές (ψάλτες;) από τα Μέγαρα όπου ακούγεται και το απαράδεκτον «απειρόγαμε» Κύριε Δόξα Σοι! εις ένα από τα στιχηρά των Αίνων των Χριστουγέννων.

Και διερωτάται κανείς. Δεν υπήρχαν ψάλτες την εποχήν εκείνην δια να ηχογραφηθεί η παράδοσις; Υπήρχαν πάμπολλοι. Και μάλιστα ψάλτες από την Κωνσταντινούπολη, την Προύσσα, την Σμύρνη και όλη τη Μικρά Ασία. Και εν πάση περιπτώσει τα οθνεία και ξένα στοιχεία που υπήρχαν; σ' αυτούς που ηχογραφήθηκαν ή σε εκείνους οι οποίοι δεν ηχογραφήθηκαν;

Θαυμάζει κανείς την αρετήν όσων τους ζητείται να υποδείξουν τυπικούς εκπροσώπους προφανώς από τους καλύτερους της εποχής και αυτοί προτείνουν τους νεήλυδες εαυτούς των και οτιδήποτε άλλο διαθέσιμον κατά την άωρον κρίσιν των.

Οφείλομεν χάριτας εις τον μουσικολόγον αρθρογράφον. Δεν εγνώριζαμεν την σημασίαν της λέξεως «παλίμψηστον» Επί τέλους την μάθαμε. Και διαπιστώσαμε ότι περιγράφει τέλεα! ότι έπραξε ο Σ.Καράς δια την προφορικήν παράδοσιν. Πήρε τον πάπυρον πάνω στον οποίον ήτο γεγραμμένη η παράδοσις, έξησε τα γραμμένα για να γράψει τα δικά του. Το να βρει εικόνες και παραστάσεις μεγαλύτερου κάλλους ήταν αδύνατον. Εκτός αν ήσαν εκείναι αι οποίαι του απεκαλύφθησαν την 24^{ην} Δεκεμβρίου του 1940 ότε εκ τυχαίας χειρονομίας κατέπεσεν το ακατάλληπτον της παλαιάς μεθόδου γραφής, περί της οποίας Καράς και Μαθηταί του τηρούν σιγήν ιχθύος (βλέπε Θεωρητικόν Καρά εισαγωγή).

Αισθανόμεθα την ανάγκην να απαντήσωμεν εις την ερώτησιν την οποίαν μας θέτει ο αρθρογράφος. Τι ακούομεν λέγει εις την αρχαϊαν ελληνικήν μουσικήν δια την οποίαν είμαστε πεπεισμένοι ότι αποτελεί τον πρόγονον της βυζαντινής και νεωτέρας εκκλησιαστικής μουσικής; Η απάντησις μας είναι ότι δεν ακούομεν απολύτως τίποτα. Εις τα εν λόγω μάλλον απαράδεκτα θα αποκριθώμεν: επειδή μας ήρесе και

ενυμφέφθημεν την συμβία μας δεν θα ειπεί ότι θα μας ήρесе και η προ πενήντα και πλέον γενεών προμάμμη αυτής δια την οποίαν δεν αμφιβάλομεν ότι ήτο πρόγονος της συμβίας μας αλλά ουδέν γνωρίζομεν περί του κάλλους της. Τούτο δε δεν αποκλείει το γεγονός να την ευρίσκομεν κατά πολύ ασχημοτέρα της συμβίας μας, ενώ δια τους συγχρόνους της να εθεωρείτο καλλονή. Γούστα είναι αυτά. Και τα γούστα με τους καιρούς αλλάζουν.

Ας υποθέσουμε ότι ο Καράς επιθυμούσε να ζούσε 1000 χρόνια πίσω θα έπρεπε να αρέσει τούτο και σε όλους μας; Είναι λογική αυτή;

Μας εντυπωσιάζει ότι ο μουσικολόγος αρθρογράφος γράφει ορισμένες ανακρίβειες.

Ο Καράς δηλώνει ότι όλα τα μαθήματα που περιέχονται στο πολύτομον έργον του! (μαθήματα ψαλτικά εννοούμεν), είναι αντιγραφαί από έντυπα κλασικά βιβλία του 19^{ου} αιώνα. Από πού εξάγεται το συμπέρασμα ότι το Αλληλουϊάριον του Αποστόλου εις ήχον Α είναι μέλος Καρά; Λάθος. Λάθος Μέγιστον. Ο Καράς δεν λέγει πως είναι δικό του.

Διερωτώμεθα ακόμη δια το ύφος με το οποίον έψαλλε το Αλληλουϊάριον ο καλλικέλαδος κ.κ.Χριστόδουλος. Το έψαλλε με το ύφος του ή με εκείνο του Καρά. Κι αν το έψαλλε με το ύφος το προσωπικόν του ο Καράς θα το ενέκρινε; ή θα έλεγε ό,τι έλεγε περί ενός τιτάνα επίσης καλλικέλαδου, του Θρασύβουλου Στανίτσα; ωραία φωνή, λάθος ψάλτης. Βέβαια ο σωστός ψάλτης καταλαβαίνετε ποιος ήτο; Αναζητείστε τον εις τα όρη ή τους λόφους του Στρέφη. Διότι δεν αρκεί να είναι κανείς καλλικέλαδος και να ψάλλει κατά τρόπον εις ον αρέσκονται οι νεοέλληνες. Πρέπει να ψάλλει όπως έψαλλαν οι βυζαντινοί δια να αρέσει εις τον Καρά και τους φιλάθλους του!!!

Αλήθεια ο αρθρογράφος ακαδημαϊκός διδάσκαλος ο ίδιος, δεν γνωρίζει ότι η αναγόρευση τινός εις επίτιμον διδάκτορα! δεν είναι έργον της πολιτείας αλλά των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων;

Τον Καρά ανηγόρευσε επίτιμο διδάκτορα η έδρα Μουσικών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου της Αθήνας, “επειδήπερ πολλά του δήμου ασμάτων συνέλεξεν α και κατέγραψε κ.λ.π. κ.λ.π.” Τίποτα απολύτως δια τα της ψαλτικής. Διατί άραγε; Ο αρθρογράφος, ως μουσικολόγος ας ερωτήσκει τον μουσικολογιώτατον μουσικολόγον κ.Γρηγόριον τουπίκλην Στάθην. Ισως στέρξει και απαντήσκει εις ένα ομότεχνον.

Τέλος Κύριε Πρόεδρε, λυπούμεθα διότι ο αρθρογράφος σας κάπως προσβάλει τη νοημοσύνη, την πείρα, την μουσικήν μας παιδεία. Νομίζομεν ότι η υποτίμησις που δεχόμεθα εκ μέρους του δεν διαφέρει της ύβρεως. Μακροθυμούμε διότι άθελά του λέγει πολλές αλήθειες αι οποίαι βοηθούν να διερευνηθεί αν υπάρχει σχέσις μεταξύ της τεχνοτροπίας Καρά με την παράδοση.

Με τιμή

Για τους Υπέρμαχους
Ο Πρόεδρος
Β.ΚΑΤΣΙΦΗΣ

Ο Γεν.Γραμματέας
ΔΡ Κ.Χ.ΖΑΡΑΚΟΒΙΤΗΣ